

**AZALTILMIŞ DİKEY MİNİMUMLARINDA
OPERASYON ONAYINA İLİŞKİN TALİMAT
SHT-13**

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1- Bu talimatın amacı, FL290 üzerinde 300 m azaltılmış dikey ayırma minimumu uygulanan hava sahalarında operasyon yapmak isteyen Türk tescilli hava araçları ve işletmecileri için gerekli onayın verilmesi ile ilgili usul ve koşulları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu talimat, FL290 üzerinde 300 m dikey ayırım minimumu uygulanan hava sahalarında operasyon yapacak Türk tescilli uçakları ve işletmecilerini kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu talimat, ICAO Doküman 9574, ICAO Doküman NAT/DOC/001, ICAO Doküman 9536, ICAO Doküman 7030/4, JAR-OPS 1.240, 1.241 ve 1.872 esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4- Bu talimatta yer alan,

- a) "İşletmeci" terimi; ticari amaçla ücret karşılığında hava araçlarıyla yolcu ve yük taşıyan gerçek veya tüzel kişiyi,
- b) "SHGM" kısaltması, T.C. Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- c) "ICAO" kısaltması, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nı,
- d) "JAA" kısaltması, Avrupa Havacılık Otoriteleri Birliği'ni,
- e) "FAA" kısaltması, ABD Federal Havacılık Teşkilatını,
- f) "RVSM" kısaltması, azaltılmış dikey ayırma minimumunu,
- g) "Uçak Grubu", yükseklik koruma performansının doğruluğunu sağlayacak cihazlarının tasarımı ve üretimi bakımından aynı olan uçakları,
- h) "TGL No:6" terimi, JAA İdari ve Rehber Doküman 1. Bölüm 3. Kısım Rehber Doküman No 6: Revizyon 1, FL290 üzerinde 300 m Dikey Ayırım Minimumu Uygulanan Hava Sahasındaki Uçuşlar için Hava Aracı ve İşletmeci Onayı Hakkında Rehber Doküman'ı
- ı) "EUR RVSM" kısaltması, Avrupa RVSM hava sahasını,
- i) "NAT RVSM" kısaltması, Kuzey Atlantik RVSM hava sahasını,
- j) "AFM" kısaltması, hava aracı uçuş el kitabını,
- k) "MASPS" kısaltması, minimum hava aracı sistemleri performans kriterlerini,
- l) "SSR" kısaltması, ikincil gözetleme radarını,
- m) "STC" kısaltması, ilave tip sertifikasını,
- n) "EUR RMA" kısaltması, Avrupa bölgesel gözetleme ajansını,
- o) "ATC" kısaltması, hava trafik kontrolünü,

- p) "MNPS" kısaltması, minimum seyrüsefer performans spesifikasyonlarını,
- r) "ACAS" kısaltması, havada çarpışmayı önleyici sistemi,
- s) "OM" kısaltması, işletmeciler operasyon el kitabını,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Uygulama Usulleri

Genel

Madde 5- RVSM uygulamasının yapıldığı hava sahası, özel nitelikte olan bir hava sahası olarak düşünülmelidir. RVSM uygulaması olan hava sahasında operasyon yapmak isteyen işletmeciler, Madde 6'ya göre hava araçları, Madde 11'e göre de işletmeleri için SHGM'den ayrı ayrı onay almak zorundadır. Her iki onay alındıktan sonra işletmecinin söz konusu hava aracı ile RVSM operasyonu yapmasına izin verilir. Gerekli onayın alınması işletmecinin sorumluluğundadır.

Hava Aracı Onayı

Madde 6- RVSM uygulamasının yapıldığı hava sahasını kullanmak isteyen işletmeci, işletmeci onayını almadan önce, TGL No:6 Paragraf 9'a göre hava aracı için RVSM uçuşa elverişlilik onayını, Paragraf 10'a göre de RVSM uçuşa elverişliliğinin sürekliliğinin sağlanması için gerekli bakım ve onarım programları onayını SHGM'den almak zorundadır.

RVSM Uçuşa Elverişliliği

Madde 7- Hava aracının RVSM uçuşa elverişlilik onayı TGL No:6 Paragraf 9'a belirtilen kriterlere göre verilir. İşletmeci, hava aracının Paragraf 9'da belirtilen şartları nasıl sağladığını SHGM'ye belirtmekle yükümlüdür. Bunu sağlamak için Paragraf 9.2'de belirtilen RVSM uçuşa elverişlilik onayı veri paketini SHGM'ye sunmalıdır.

Bu veri paketinde bulunması gerekenler şunlardır:

- a) Veri paketinin uygulanması gereken uçak grubunun tanımı,
- b) Söz konusu hava aracı için geçerli olan uçuş zarfının tanımı,
- c) TGL No:6 Paragraf 7 ve 8'de belirtilen performans kriterleri ile uygunluğu belirten veriler,
- d) RVSM uçuşa elverişlilik onayı için başvuru bütünü hava araçlarının RVSM gerekliliklerini sağlama için uygulanacak prosedürler,
- e) RVSM uçuşa elverişliliğinin sürekliliğinin sağlanması için gerekli bakım talimatları.

Bakım Programı Onaylanması

Madde 8- RVSM operasyonu için onay talep eden her işletmecinin veri paketinde belirtilen bakım gereklerini sağlayan bir bakım programı hazırlayarak SHGM'ye onay için sunması gerekmektedir. Hava aracının altimetre ve yükseklik koruma teçhizatlarının bakımları, onaylanan bakım programındaki usullere göre yapılmalıdır.

Bakım Dokümanları

Madde 9- RVSM bakım onayı için aşağıdaki dokümanların veri paketinde belirtilen bilgiler doğrultusunda yenilenmesi gerekmektedir:

- a) Bakım kitapları,
- b) Yapısal onarım kitapları,
- c) Standart uygulama kitapları,
- d) Parça katalogları,
- e) Bakım programı,
- f) MEL.

Bakım Eğitimi Gereklilikleri

Madde 10- Yeni eğitim gereklilikleri, RVSM onay işlemleri içinde belirtilmelidir. İlgili personelin başlangıç ve tekrar eğitimleri için belirlenen alanlar:

- a) Hava aracı geometrik kontrol teknikleri,
- b) Test teçhizatı kalibrasyonu ve kullanımı,
- c) RVSM onayında belirtilen özel doküman veya işlemler ile ilgili eğitimler.

İşletmeci Onayı

Madde 11- ICAO Doküman 7030/4, Bölgesel Seyrüsefer Anlaşmaları'nda tanımlanan belirli hava sahalarında operasyon yapmak isteyen işletmeciler, hava sahasının özelliği RVSM içersin veya içermesin, SHGM'den onay almak zorundadır. TGL No:6 Paragraf 11, RVSM uygulanan hava sahasında işletmecinin uyması gereken operasyon usulleri için gerekli rehber bilgileri ve SHGM'ye sunulması gereken operasyonel materyaller hakkında bilgiler içermektedir. İşletmeci, SHGM'den operasyon onayı almak için TGL No:6 Paragraf 11'de belirtilen usulleri yerine getirmelidir. İşletmeci, el kitaplarını ve uygulama prosedürlerini, TGL No:6 Ek-4'de verilen eğitim programına ve operasyon uygulamaları ile prosedürlerine göre gözden geçirmeli ve bunları SHGM'ye onaya sunmalıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Başvuru ve Değerlendirme

RVSM Başvurusu

Madde 12- RVSM hava sahasına operasyon yapmak isteyen her işletmeci, Ek-1'de verilen formu eksiksiz bir şekilde doldurarak, formun 4. bölümündeki Başvuru Paketi içerisinde yer alan dokümanları, planlanan RVSM operasyonunun başlamasından en az 30 gün önce, değerlendirilmek üzere SHGM'ye vermek zorundadır. Ek-1'de verilen formun 1. maddesinin gereklerini yerine getirmek için TGL No:6'da yer alan tüm kriterlerin yerine getirildiğinin ayrıntılı beyanı gerekmektedir.

Değerlendirme Uçuşu

Madde 13- İşletmecinin RVSM başvurusu, hava aracının performansını ve işletme prosedürlerini doğrulamak açısından yeterli olabilir Ancak, gerekli görülmesi halinde SHGM, işletmecinin operasyonu usullere uygun ve güvenli bir şekilde gerçekleştirebileceğinden emin olmak için değerlendirme uçuşu yapmasını isteyebilir. Böyle bir durumda başvuru, yapılan değerlendirme uçuşuna göre sonuçlandırılır.

Askıya Alınma, İptal Edilme ve Yeniden Gözden Geçirilme

Madde 14- RVSM hava sahasında izin verilebilecek irtifa koruma hataları olayı çok küçüktür. İşletmecinin hataya sebep olan durumu düzelterek önlemi alması gerekmektedir. İşletmeci, hava aracının irtifa koruma performansında meydana gelen olayları 72 saat içerisinde SGHM'ye bildirmekle yükümlüdür. Raporunda, olayın sebepleri ve tekrar olmaması için alınan tedbirler yer almalıdır. Rapor edilmesi gereken durumlar TGL Rev 6 Paragraf 11.7'de belirtilmektedir. İrtifa koruma hatası ile karşılaşılan işletmecilerin onayları askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Eğer problem belli bir hava aracından kaynaklanıyorsa bu kısıtlama bu hava aracı için sınırlı tutulabilir.

Madde 15- RVSM hava sahasında operasyon yapmak isteyen işletmeciler uçuş öncesinde, uçuş esnasında ve uçuş sonrasında belirlenen usulleri eksiksiz yerine getirmek zorundadır. RVSM hava sahasına girmek için uygulanacak önceliklere uymak ile yükümlüdür.

ALTINCI KISIM Son Hükümler

Yürütme

Madde 16- Bu talimatı Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Yürürlük

Madde 17- Bu talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

RVSM Başvuru Formu

Uygulanabilirlik

JAA TGL No:6 Rev-1 (JAA-AGM-S1-P3-TGL6), ICAO Doküman 9574 ve SHT-0013'e uygun olarak RVSM operasyonu düzenlenmesi.

Formun Doldurulması

İlgili her kutu, (√) veya (X) ile doldurulmalıdır. Formun, başvuranın doküman sistemine ilgi göstererek doldurulması gereken yerlerde ilgili el kitabının, bölüm veya alt bölümlerinin referansı eklenmelidir. İlgili tüm alanların doldurulduğundan emin olunuz.

1. GENEL

Genel Bilgiler			
1. Başvuru Sahibi:			
İlgili Personel:			
Tel.:			
Faks:			
2. Hava Aracı Tescil İşareti:			
3. Hava Aracı Üreticisi:			
4. Hava Aracı Tipi/Modeli:			
5. Seri No.:			
6. Hava Aracı Mod-S Kodu (Hexadecimal):			
Başvurunun Kapsamı		Evet	Hayır
7. EUR RVSM operasyonu için başvuru?	☐	☐	☐
8. NAT RVSM operasyonu için başvuru?	☐	☐	☐
9. Diğer:	☐	☐	☐

2. UÇUŞA ELVERİŞLİLİK

İlgili Hava Aracının Tip Dizayn Onayı			
1. RVSM Tip onayı nerede belirtilmektedir?	☐ AFM	☐ AFM İlave Dokümanı	☐ Tip Sertifikası Data Belgesi
	☐ İlave Tip Sertifikası	☐ Diğer:	
2. Hava aracı Uçuş El Kitabı (AFM) veya AFM Ekleri, aşağıdakilerden hangisini, RVSM Sistem kurulmasının uçuşa elverişlilik onayı için referans göstermiştir.	☐ JAA TGL No:6	☐ FAA Doc. 91-RVSM	
	☐ Diğer:		
3. Hava aracı grubu? (TGL No.6, Paragraf 5, "Tanımlar" bölümüne bakınız)	☐	☐	☐
4. Tek hava aracı? (TGL No.6, Paragraf 5, "Tanımlar" bölümüne bakınız)	☐	☐	☐
5. Temel RVSM uçuş zarfı? (JAA TGL No.6, Paragraf 5, "Tanımlar" bölümüne bakınız)	☐	☐	☐
6. Ful RVSM zarfı? (TGL No. 6, Paragraf 5, "Tanımlar") bölümüne bakınız)	☐	☐	☐
7. Minimum Hava Aracı Sistemleri Performans Kriterleri (MASPS) açısından Uçuşa Elverişlilik Performans gereklilikleri:			
MASPS uygunluğu nasıl kanıtlanıyor?	Üretici:		
MASPS uygunluk veri paketi :	Dizayn Organizasyonu:		
	Referans Numarası:		

İlgili Hava Aracının Seyrüsefer Sistemlerinin Uygunluğu		
8. RVSM Operasyonu için gerekli ekipmanlar: İrtifa Ölçme Sistemleri: Üretici: Model: SSR Transponder: Üretici Model: İrtifa Uyarı Sistemi: Üretici Model: Otomatik İrtifa Kontrol Sistemi: Üretici Model:		
9. RVSM sistem kurulumu onayı neye dayanmaktadır? ☐ Tip Dizaynı ☐ FAA STC ☐ Servis Bülteni ☐ JAA STC ☐ SHGM Büyük Değişikliği ☐ Diğer:		
Bakım Programı	Evet	Hayır
10. Başvuru sahibi, üretici veya dizayn organizasyonu tarafından tanımlanmış RVSM ile ilgili tüm bakım gerekliliklerini içeren bir bakım programı hazırlamak zorundadır. RVSM bakım programı kuruldu mu?	☐	☐
Minimum Teçhizat Listesi (MEL)		
11. Başvuru sahibi, MEL'in ilgili bölümlerini, planlanan RVSM operasyonu gerekliliklerini karşılamak üzere gözden geçirmelidir. Minimum Teçhizat Listesi gözden geçirdi mi?	☐	☐
Bakım Uygulamaları ve Prosedürleri		
Başvuru sahibi, hava aracının RVSM açısından uçuşa elverişliliğin sürekliliğinin sağlanması açısından prosedürler hazırlamalıdır. Bu prosedürler en az aşağıdaki başlıkları kapsamalıdır.	<i>Başvuru sahibi tarafından doldurulacaktır</i> RVSM Bakım Uygulamaları ve Prosedürleri hangi el kitabında yer alıyor (Bölüm ve alt bölüm numarası ile referans veriniz.)	
12. RVSM ekipmanlarının bakımı (üreticinin bakım talimatlarına, modifikasyon prosedürlerine, onarım prosedürlerine, sistem kalibrasyon politikasına, kaçak kontrol politikasına, yüzey pürüzlülüğü kontrollerine, otopilot/otomatik irtifa kontrol bakım uygulamaları vb. sistemlere bağlı kalarak).		
13. Uygun olmayan hava aracı ile ilgili faaliyetler (SHGM'ye raporlama, EUR RMA'dan gelebilecek sorgulara cevap verme, düzeltici faaliyetler vs).		
14. Bakım eğitimleri (Başvuru sahibinin bakım yönetim personelinin eğitimi, anlaşmalı kuruluşların bakım personelinin eğitimi, temel eğitimleri, yineleme eğitimleri, eğitim müfredatı vs.).		
15. Test Ekipmanları (Test ekipmanlarının kullanımı, kalibrasyonu vb.)		

3. OPERASYON

Operasyon Uygulamaları ve Prosedürleri	
Başvuru sahibi, RVSM Operasyon Uygulamaları ve Prosedürleri hazırlamalıdır. Bu prosedürler en az aşağıdaki başlıkları kapsamalıdır.	<i>Başvuru sahibi tarafından doldurulacaktır</i> RVSM Operasyon Uygulamaları ve Prosedürleri hangi el kitabında yer alıyor (Bölüm ve alt bölüm numarası ile referans veriniz.)
1. RVSM hava sahasında operasyon için uçuş planlama prosedürleri (Hava aracının RVSM onayı, rapor edilen ve tahmini hava durumu, MEL kullanımı, hava aracı operasyon limitleri vs.).	
2. RVSM hava sahasındaki her uçuş için uçuş öncesi prosedürler. (Teknik logun gözden geçirilmesi, dış kontroller, irtifa ölçüm ve kontrol sistemlerinin fonksiyonel kontrolü vs.).	
3. Uçuş esnasındaki RVSM prosedürleri (RVSM hava sahasında girmeden önceki, gerekli ekipmanın işe yararlığı, altimetre ayarları, ATC talimatlarına uygunluk, konuşma usulleri, uçuş seviyesi değiştirme, irtifa kontrol ve ikaz sistemlerinin kullanımı, altimetre çapraz kontrolü, ACAS prosedürleri, özel bölgesel operasyon prosedürleri, (MNPS, Avrupa RVSM, Pasifik Hava Sahası vs.), Avrupa RVSM hava sahasında karşılaşılan wake türbülansların raporlanması vs.).	
4. Uçuş ekibinin anormal durumlarda yapacağı prosedürler (İrtifa sapmaları ve altimetre sistem hataları raporlama usulleri, RVSM hava sahasına girdikten sonraki beklenmedik olaylar için gerekli olan prosedürler vs.).	
5. Uçuş sonrası prosedürler (Teknik log kayıtları, arıza tanımları, irtifa sapma ve irtifa sistem hatalarını raporlama vs.).	
Uçuş Ekibi Eğitimi ve Yeterliliği	
Başvuru sahibi 3.1 ile 3.5 arasındaki konuları kapsayacak prosedürleri hazırlamalıdır.	<i>Başvuru sahibi tarafından doldurulacaktır</i> Tanımlar hangi el kitabında yer alıyor (Bölüm ve alt bölüm numarası ile referans veriniz.)
6. Uçuş ekibi nitelikleri.	
7. Temel ve yineleme eğitimlerinin tanımları, kontrol edilmesi ve eğitim müfredatı.	

4. BAŞVURU PAKETİ

SHGM'ye sunulacak dokümanlar	Sunuldu mu?	
	Evet	Hayır
1. JAA TGL 6 kriterlerinin nasıl yerine getirildiğinin beyanı ve belgeleri.	☐	☐
2. RVSM uçuşa elverişlilik onayını belgeleyen AFM'nin veya AFM eklerinin ilgili bölümleri.	☐	☐
3. MASPS Uygunluk Veri Paketi	☐	☐
4. Uçuş Ekibi RVSM eğitim programları ve içeriği (temel ve yinleme eğitimleri)	☐	☐
5. RVSM operasyon uygulamaları ve prosedürlerini içeren ilgili Operasyon El kitapları ve kontrol listeleri (OM-A, OM-B, OM-D, AOM, FCOM, Route Manuals, ayrı RVSM el kitabı, vs.)	☐	☐
6. RVSM operasyonlarına uygun maddeleri içeren Minimum Teçhizat Listesi (MEL)	☐	☐
7. RVSM ekipmanlarına uygun prosedürleri içeren bakım programı veya revizyonları.	☐	☐
8. RVSM Bakım uygulamaları ve prosedürleri (MME, bakım programı)	☐	☐
9. 2.9'da belirtilen RVSM onayının temel alındığı doküman (Service Bülteni, İlave Tip Sertifikası (STC) veya Büyük Değişiklik Onay Dokümanı)	☐	☐
10. RVSM izleme programına katılım planı	☐	☐

5. BAŞVURANIN TAAHHÜDÜ

Aşağıda imzası bulunan bizler, yukarıda verdiğimiz bilgilerin tam ve doğru olduğunu, uçağa takılı sistemlerin, uçuşa elverişliliğinin sürekliliğinin, hava aracının dispeç edilmesi için gerekli minimum ekipmanlarının, operasyon prosedürlerinin ve uçuş ekibi eğitimlerinin JAA TGL 6 Rev-1 şartlarını tamamen sağladığını beyan ederiz.

Bakım Müdürünün Adı:	İmzası:	Tarih:
Operasyon Müdürünün Adı:	İmzası:	Tarih:
Eğitim Müdürünün Adı:	İmzası:	Tarih:

RVSM Başvuru Formu Kontrol Listesi

(Bu bölüm SHGM tarafından doldurulacaktır!)

Biz, aşağıda imzası bulunanlar, bu RVSM başvuru paketinin ve ilgili eklerinin, ilgili tüm ulusal mevzuatlar, JAR-OPS-1, ICAO standartları ve prosedürlerine tamamen uygun bir şekilde hazırlandığını ve uygun görüldüğünü beyan ederiz.

1. **Başvuru Sahibi:**
2. **Hava Aracı Tescil İşareti:**
3. **Hava Aracı Üreticisi:**
4. **Hava Aracı Tipi/Modeli:**
5. **Seri No.:**
6. **Hava Aracı Mod-S Kodu (Hexadecimal):**

	Konu	Sorumlusu	İmza	Tarih
Uçuşa Elverişlilik Şubesi				
1	MASPS kriterlerine uygundur.			
2	Bakım Programı, üretici veya dizayn organizasyonu tarafından tanımlanmış, RVSM ile ilgili tüm bakım gerekliliklerini içermektedir.			
3	RVSM Uçuşa Elverişlilik Onayı uygun görülmüştür.			

Operasyon Şubesi

1	RVSM Başvuru Formu ve 4. bölümdeki Başvuru Paketi eksiksizdir.			
2	Başvuru sahibinin EUROCONTROL USC Form 2'ü doldurması talep edilmiştir.			
3	Başvuru sahibinin Operasyon El Kitabının A Bölümü (OM Part-A) RVSM ile ilgili tüm prosedürleri içermektedir.			
4	Başvuru sahibinin Operasyon El Kitabının B Bölümü (OM Part-B) RVSM ile ilgili tüm prosedürleri içermektedir.			
5	Başvuru sahibinin Operasyon El Kitabının C Bölümü (OM Part-C) RVSM ile ilgili tüm prosedürleri içermektedir.			
6	Başvuru sahibinin Operasyon El Kitabının D Bölümü (OM Part D), uçuş ekibinin RVSM ile ilgili eğitim programı, içeriği (initial / recurrent training) ve gereklilikleri ile ilgili tüm prosedürleri içermektedir.			
7	Başvuru sahibinin Minimum Teçhizat Listesinin (MEL) ilgili bölümleri planlanan RVSM operasyonu ile ilgili gereklilikleri karşılamak üzere gözden geçirilmiştir.			
8	RVSM Onayı CMA (NAT) ve/veya USC (EUR) birimine bildirilmiştir.			
9	RVSM Operasyon onayı uygun görülmüştür.			